

BİPOLAR BOZUKLUK VE MULTİPLE SKLEROZ EK TANILI ERKEN ÇOCUKLUK CİNSEL TRAVMA OLGUSUNDA EMDR TERAPİSİ: VAKA SUNUMU

Cansu Budak, Cansun Şahin Çam, Alişan Burak Yaşar
Marmara Üniversitesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

AMAÇ: Çocukluk çağı travmasından kaynaklanan Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB), kişinin yaşam kalitesini ve işlevselliğini uzun vadede etkileyen kronik bir durumdur. Göz hareketleri ile duyarsızlaştırma ve yeniden işleme (EMDR) terapisi, imajiner maruz bırakma, kaynak geliştirme, bilişsel işleme gibi kabul gören psikoteröpatik yöntemlerin kullanıldığı entegre bir psikoterapi yöntemidir. Bipolar bozukluk ve Multipl Skleroz'da (MS) EMDR'nin etkili olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur. Bu vakada çocukluk çağı cinsel travma ile ilişkili olarak yetişkin dönemde başlayan depresif şikâyetlere yönelik EMDR terapisinin etkinliğini göstermek amaçlanmıştır.

OLGU: 21 yaşında erkek hasta, bekâr, üniversite öğrencisi. Hasta dört yıl önce multipl skleroz, iki yıl önce bipolar bozukluk tanısı almış. Başvuru sırasındaki şikâyeti uykusuzluk, keyifsizlik, dikkat dağınıklığıydı. Öykü detaylandırıldığında beş yaşındayken dokuz yaşındaki bir erkek arkadaşı tarafından uğradığı cinsel tacizle ilgili ruminasyonları mevcuttu ve şu anki şikâyetlerini bununla ilişkilendirdiği fark edildi. Bilgi verilen ve EMDR terapisi önerilen hasta, terapiyi kabul etti. Başvuru sırasında Çocukluk Çağı Travma Ölçeği dört, Kısa İşlevsellik Ölçeği 44, Beck Anksiyete Ölçeği 29, Beck Depresyon Ölçeği 30, Olayların Etkisi Ölçeği puanı 31'di. İlk seans başlangıcında SUD (Subjective Unit of Distress) 10 puan iken, seans sonunda SUD üç puan oldu. İkinci seansta başlangıç SUD dört puan iken seans sonunda SUD sıfır puana düştü. Üçüncü seansın başlangıcında hasta anıyı hatırlamakta zorlandığını ifade etti, SUD sıfırdı. Hastayla birlikte görülen iyileşme nedeni ile terapiyi sonlandırmak kararlaştırıldı. Terapi sonunda Kısa İşlevsellik Ölçeği 18, Beck Anksiyete Ölçeği 10, Beck Depresyon Ölçeği 12, Olayların Etkisi Ölçeği 18 puan olarak saptandı. Terapi sonrası 2., 4., 8. haftalar-daki değerlendirmelerde SUD sıfır olarak değerlendirildi.

TARTIŞMA: Yetişkinlerde ve adolesanlarda çocukluk çağı travması ile ilişkili TSSB semptomlarını azaltmada EMDR'nin etkinliğinin yüksek olduğunu gösteren kanıtlar artmaktadır. Bu vaka da yetişkin dönemde bulgu veren, bipolar bozukluk ve MS ek tanıları olan hastada çocukluk çağı travmasına yönelik EMDR terapisinin faydalı olduğunu gösteren bir örnektir. İki seansta hastada iyilik halinin gelişmesi ve işlevselliğinin düzelmesi EMDR'nin hem etkin hem hızlı bir yöntem olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel travma, çocukluk çağı travması, EMDR, travma sonrası stres bozukluğu

ANOREKSİYA NERVOZA TANILI İKİZ ERKEK ERGENLER

Kutay Taş, Doğa Sevinçok, Ahmet Yasin, Hatice Aksu
Adnan Menderes Üniversitesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Aydın

AMAÇ: Anoreksiya Nervoza (AN) düşük beden ağırlığına neden olacak şekilde enerji alımını kısıtlama, beklenen beden ağırlığının altında olma, tartı almaktan korkma ve beden ağırlığı ya da biçimini algılamada bozulma ile karakterize bir hastalıktır. Ergenlik çağında AN görülme sıklığı %0,3-0,7'dir. Monozigotik ikizlerde %57, dizigotiklerde %7 sıklıkla birlikte görülmektedir. İkiz kardeşlerin ikiz olmayan kardeşlere göre daha çok etkileşim içinde olmaları ve bu ilişkinin ebeveynler tarafından pekiştirilmesi ikizlerde görülen psikopatolojiyi arttırabilmekte ve tedaviyi güçleştirmektedir. Biz de bu çalışmada ikiz erkek kardeşlerde AN gelişimi ve tedavi sürecini alanyazın ışığında anlatmayı amaçladık.

OLGU: 15 yaş ikiz erkek olgular (E.G. ve Y.G.) son 3 ayda çok kilo verme şikâyeti ile anneleri eşliğinde polikliniğimize başvurdular. Olguların sırasıyla ilk başvurudaki Vücut Kitle İndeksleri (VKİ) 14,5 ve 16 kg/m²'di. Alınan öyküde akranlarının 'şişko' diye dalga geçmesi sonrasında ilk olarak diyet amaçlı ekme yememeye başladığı ve bu davranışın öğün atlama, yemek konusunda anne ile inatlaşma ve birbirlerinin yediklerini takip edip daha az yemeye çalışma şeklinde devam ettiği öğrenildi. Her iki olgunun miadında sezaryen ile doğduğu, özgeçmiş ve soygeçmişlerinde herhangi bir özellik olmadığı öğrenildi. Olgularda AN kısıtlayıcı alt tip tanısı düşünüldü. İki Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) eğitilmiş çocuk psikiyatristi tarafından yürütülen görüşmelerinde her iki kardeş ile ayrı ayrı BDT temelli görüşmeler yapıldı ve 2 aylık takip sürecinde ikizlerin yemek seçmelerinin azaldığı, yeme miktarlarının arttığı ve VKİ'lerinde sırası ile 16,2 ve 15,1 düzeyine artış, Klinik Global İzlem Hastalık Şiddeti puanlarında ise 6'dan 4'e düşüş olduğu saptandı.

TARTIŞMA: Alanyazın incelendiğinde AN'nin ikiz kız kardeşlerde incelendiği bir Türkçe yayına rastlanmıştır ancak, erkek ikizlerin incelendiği bir yayına rastlanmamıştır. Olgularımızda birbirlerinin yediklerini sürekli takip etme, daha az yeme ve kilo verme konusunda rekabet içinde olmaları AN tanılı çocuklar ve kardeşlerinde zıtlıkların, kıskançlığın ve rekabetin daha fazla olduğu bilgisi ile uyumludur. İkiz olgular-da AN'nin görülme sıklığının arttığı, daha dirençli seyredebileceğini ve BDT'nin ikiz AN'li olgularda etkin bir tedavi yöntemi olduğunu öne sürmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Yeme bozukluğu, anoreksiya nervoza, ikiz, erkek, ergen